

Yhteenveto

20.11.2023

VN/9111/2020
VN/9111/2020-MMM-58

Yhteenveto maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuden seurantaryhmän toimikaudesta

1. Taustaa

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 6.5.2020 maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuden seurantaryhmän (VN/4389/2020-MMM-27). Seurantaryhmän toimikausi oli 1.6.2020 – 31.12.2023.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö asetti hankkeen valmistelemaan, ohjaamaan ja seuraamaan maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden kokonaisuutta. Hankkeen tavoitteena oli valmistella ja toimeenpanna maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä, joilla vähennetään maankäyttösektorin kasvihuonekaasupäästöjä, vahvistetaan ja ylläpidetään hiilinieluja ja -varastoja ja edistetään Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista. Lisäksi tavoitteena oli vahvistaa maankäyttösektorin ilmastotoimia koskevaa tietopohjaa, tietoon perustuvaa päätöksentekoa sekä seurata ja arvioida toimenpiteiden vaikutuksia. Tämän hankkeen nimeksi vakiintui myöhemmin Hiilestä Kiinni - ilmastotoimenpidekokonaisuus.

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden kokonaisuus pohjautui Sanna Marinin hallitusohjelmaan, joka linjasi useita maankäyttösektorin ilmastotoimia Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi, maankäyttösektorin päästöjen vähentämiseksi sekä hiilinielujen ja -varastojen vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi. Marinin hallitusohjelman mukainen maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuus rakentui ilmastokestävän metsätalouden, ilmastokestävän maatalouden sekä maankäytön muutosten toimenpiteistä. Ilmastokestävässä maataloudessa kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään ja hiilinieluja vahvistetaan turvepeltojen viljelyyn ja hoitoon sekä maaperän kasvukuntoon ja viljelyn monipuolistamiseen liittyvillä toimenpiteillä. Ilmastokestävässä metsätaloudessa toimia kohdennetaan erityisesti metsien kasvukyvyn ja terveyden sekä suometsien käytön ja hoidon edistämiseen. Muita toimenpiteitä ovat muun muassa metsitysohjelman toimeenpano sekä metsäkadon ehkäisyä ja kosteikkojen hoitoa edistävät toimet.

2. Seurantaryhmän tavoite ja tehtävät

Seurantaryhmän tehtävänä oli edistää ja seurata maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuutta ja vaikutusten arviointia, edistää vuorovaikutusta keskeisten maankäyttösektorin toimijoiden ja sidosryhmien kanssa, varmistaa toimenpidekokonaisuuden yhteydet siihen kytkeytyviin muihin strategioihin, ohjelmiin ja hankkeisiin, tunnistaa tutkimus- ja kehittämistarpeita sekä tietoaukkoja ja tehdä ehdotuksia tutkimus ja kehittämistoimenpiteiden sekä tiedonhankinnan edistämiseksi, ja edistää viestintää ja tietämystä maankäyttösektorin merkityksestä ilmastopolitiikassa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

3. Seurantaryhmän jäsenet

Seurantaryhmän puheenjohtajana toimii kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio maa- ja metsätalousministeriöstä.

Jäsenet olivat

- osastopäällikkö Tuula Packalen, varapuheenjohtaja, maa- ja metsätalousministeriö
- osastopäällikkö Minna-Mari Kaila, maa- ja metsätalousministeriö
- ylijohtaja Pentti Lähteenoja, tieto- ja tutkimusyksikkö, maa- ja metsätalousministeriö
- ylitarkastaja Bettina Lemström, työ- ja elinkeinoministeriö
 - varajäsen erityisasiantuntija Petri Hirvonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Tuomo Kalliokoski, ympäristöministeriö (01/2023 saakka ympäristöneuvos Jarmo Muurman)
 - varajäsen ympäristöneuvos Outi Honkatukia, ympäristöministeriö (08/2020-01/2023 neuvotteleva virkamies Tuomo Kalliokoski; 08/2020 saakka neuvotteleva virkamies Paula Perälä)
- tutkimusprofessori Jari Liski, Ilmatieteen laitos
 - varajäsen dosentti Liisa Kulmala, Ilmatieteen laitos
- professori Anne Tolvanen, Luonnonvarakeskus (02/2021 saakka tutkimusylijohtaja Antti Asikainen)
 - varajäsen tutkimuspäällikkö Päivi Merilä, Luonnonvarakeskus (02/2021 saakka ohjelmajohtaja Sirpa Thessler)
- ryhmäpäällikkö Sampo Soimakallio, Suomen ympäristökeskus
 - varajäsen erikoistutkija Johanna Pohjola, Suomen ympäristökeskus
- johtaja Timo Jokelainen, Lapin ELY-keskus (06/2022 saakka ylijohtaja Leena Gunnar, Kaakkois-Suomen ELY-keskus)
 - Varajäsen johtaja Jonas Liimatta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (06/2022 saakka johtaja Timo Jokelainen, Lapin ELY-keskus)
- kehitysjohtaja Tapio Pouta, Metsähallitus
 - varajäsen kehityspäällikkö Johanna Leinonen, Metsähallitus

- osastonjohtaja Hanna Kortemaa, Ruokavirasto
 - varajäsen osastonjohtaja Jukka Pekonniemi, Ruokavirasto
- johtava EU-metsäasiantuntija Jaana Kaipainen, Suomen metsäkeskus (07/2022 saakka johtaja Ari Eini)
 - varajäsen metsäjohtaja Anna Rakemaa, Suomen metsäkeskus
- johtava asiantuntija Janne Peljo, Elinkeinoelämän keskusliitto (10/2021 saakka johtava asiantuntija Matti Kahra)
 - varajäsen johtava asiantuntija Minna Ojanperä, Elinkeinoelämän keskusliitto (03/2022 saakka johtava asiantuntija Kati Ruohomäki)
- johtaja Marleena Tanhuanpää, Elintarviketeollisuus ry
 - varajäsen 02/2021 saakka johtava asiantuntija Anna Vainikainen, Elintarviketeollisuus ry
- asiantuntija Pauliina Jalonen, Kuntaliitto (09/2021 saakka ympäristöpäällikkö Miira Riipinen)
 - varajäsen 09/2021 saakka asiantuntija Pauliina Jalonen, Kuntaliitto
- asiantuntija Heikki Aro, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (01/2023 saakka energia-asiantuntija Anssi Kainulainen)
 - varajäsen 02/2023 alkaen energia-asiantuntija Anssi Kainulainen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (08/2022 saakka ympäristöjohtaja Liisa Pietola)
- päällikkö Jimi Rajajärvi, Metsäteollisuus ry (11/2022-4/2023 metsäasiantuntija Anu Islander; 06/2020-11/2022 kotimaan metsäasioiden päällikkö Matti Mäkelä)
 - varajäsen 06/2020-11/2022 metsäasiantuntija Anu Islander, Metsäteollisuus ry
- toimitusjohtaja Harri Mäkiyuokko, ProAgria keskusten liitto
 - varajäsen johtava asiantuntija Sari Peltonen, ProAgria keskusten liitto
- metsäasiamies Anders Portin, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC (9/2023 saakka puheenjohtaja Mats Nylund)
 - varajäsen puheenjohtaja Mats Nylund, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC (05/2023-09/2023 metsäasiamies Mats Holmgård; 02/2022-05/2023 metsäasiamies Viktor Harvio; 06/2020-02/2022 asiamies Annika Öhberg)
- suojeleasiantuntija Hanna Aho, Suomen Luonnonsuojeluliitto (10/2020-02/2022 suojeleasiantuntija Liisa Toopakka)
- varajäsen suojeleasiantuntija Liisa Toopakka (02/2022 saakka erityisasiantuntija Tapani Veistola)

- toimitusjohtaja Tomi Alakoski, Suomen 4H liitto
 - varajäsen kehityspäällikkö Sampo Juhajoki (12/2020-09/2022 järjestöpäällikkö Juha Venäläinen; 06/2020-12/2020 kenttäpäällikkö Riikka Heikkilä)

Seurantaryhmän pääsihteerinä toimi luonnonvaraneuvos Heikki Granholm ja sihteerinä neuvotteleva virkamies Reetta Sorsa (03/2021-10/2021 ja 06/2022-01/2023 johtava asiantuntija Anna Salminen).

Seurantaryhmän kokousten valmisteluun osallistui lisäksi lukuisa määrä maa- ja metsätalousministeriön virkahenkilöitä, erityisesti Hiilestä Kiinni -sihteeristöstä, maankäyttösektorin projektiryhmästä ja ministeriön avustavasta henkilöstöstä.

Seurantaryhmän pysyvänä asiantuntijana toimi tutkimusprofessori Kristiina Lång (Regina) Luonnonvarakeskuksesta.

2. Seurantaryhmän toiminta

Seurantaryhmä kokoontui kolme kertaa vuonna 2020, 4 kertaa vuonna 2021, 3 kertaa vuonna 2022 ja 3 kertaa vuonna 2023. Seurantaryhmän kokousten pöytäkirjat on julkaistu valtioneuvoston hankeikkunassa. Linkki hankeikkunaan: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=MMM032:00/2020>

Kokouksissa käytiin läpi maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuuden ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman valmistelun ja toimeenpanon ajankohtaisia asioita, esiteltiin työsuunnitelmia, rahoitettuja hankkeita ja niiden tuloksia ja työpajamaisesti työskennellen syvennyttiin ajankohtaisiin teemoihin, kuten esimerkiksi maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteiden edistämiseen seurantaryhmän jäsenorganisaatioissa ja yhteistyön lisäämiseen jäsenorganisaatioiden välillä. Vuosina 2022 ja 2023 järjestettiin normaalien kokousten lisäksi päiväretket, joilla tutustuttiin Hiilestä Kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelman hankkeisiin maastossa ja laboratorioissa.

Seurantaryhmä kutsuttiin mukaan myös muihin Hiilestä Kiinni -kokonaisuuden alle järjestettyihin tilaisuuksiin kuten tutkimus- ja innovaatio-ohjelman sidosryhmätilaisuuksiin, hankkeista järjestettyihin aamukahviwebinaareihin, seminaareihin ja työpajoihin. Lisäksi seurantaryhmä tuki aktiivisesti maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman valmistelua osallistumalla tilaisuuksiin ja kyselyihin.

3. Johtopäätökset ja suositukset

Nimensä mukaisesti seurantaryhmän tehtävät ja toiminta painottuivat maankäyttösektorin ilmastokokonaisuuden seurantaan. Seurantaryhmän panos mm. tutkimus- ja kehittämistarpeiden ja tietoaikkojen tunnistamisessa oli arvokasta ja sitä hyödynnettiin rahoituksen suuntaamisessa. Seurantaryhmän jäsenet veivät maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuudessa tuotettua tietämystä eteenpäin ja viestivät aihepiiristä omilla organisaatioissaan ja laajemmin yhteiskunnassa. Seurantaryhmän jäsenten kautta edistettiin myös tiedonkulkua muiden strategioiden, ohjelmien ja hankkeiden valmisteluun ja niistä ilmastotoimenpidekokonaisuuden valmisteluun.

Seurantaryhmän toiminnasta saadun kokemuksen ja palautteiden perusteella olisi hyödyllistä, että vastaavanlaisten seurantaryhmien työskentelyssä painotetaan jatkossakin dynaamisuutta, matalalla hierarkialla tapahtuvaa yhteydenpitoa sekä toimintaa myös varsinaisten kokousten ulkopuolella. Seurantaryhmän työskentely oli onnistunutta ja edisti maankäyttösektorin ilmastotyötä sekä tulosten ja kokeilujen jalkauttamista. Hyvin alkanutta yhteistyötä tullaan jatkamaan osana Hiilestä Kiinni -yhteisöä, jota ensin pilotoitiin syksyllä 2023 osana maankäyttösektorin tutkimus- ja innovaatio-

ohjelmaa. Jatkossa valtakunnallinen ilmastoyksikkö (POPELY) koordinoi yhteisön toimintaa ja sinne on palkattu yhteisökoordinaattori kehittämään yhteisön toimintaa edelleen. Yhteisön tavoitteena on kehittää yhteisiä, tutkimustietoon pohjautuvia ratkaisuja, syventää ymmärrystä sekä levittää hyviä käytäntöjä tukemaan maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimeenpanoa.

Liitteet	-
Jakelu	Seurantaryhmän jäsenet ja varajäsenet
Tiedoksi	Joel Järvinen, Mikko Pohjola, Salminen Anna

